BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 132 Joi 16 Mai 1940
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BOGĂȚII RISIPITE

Studiile tehnice ale specialiștilor au scos deseori în evidență însemnătatea unei bogății nevalorificate suficient: gazul metan.

Intrebuințarea acestui gaz drept combustibil necesar locuințelor, industriilor, etc. ar economisi două alte bogății cari pot fi plasate pe piața internațională ori întrebuințate în țară: păcura și lemnul.

Prevederile stabilite prin dreptul de monopol acordat „Societății de gaz metan", anul trecut, au avut darul să nemulțumească administrațiile unora din orașele interesate, cari au pus anumite condițiuni dictate de grija față de locuitori.

Un memoriu explicativ a fost înaintat autorităților superioare de „Uniunea orașelor din România", problema n'a fost rezolvită și Societatea de gaz metan invocă opoziția întâmpinată din acest loc drept scuză a întârzierii pusă în intensificarea utilizării gazului metan.

Indiferent dacă dreptatea e de partea „Soc. de gaz metan" ori de partea „Uniunii orașelor", fapt cert e că avem la îndemână o bogăție incalculabilă, pe care n'o întrebuințăm îndeajuns și, în schimb, utilizăm la încălzitul locuințelor lemne în proporție de 80% și păcură în proporție de 14.30%.

Având la dispoziție gazele naturale, cari pot fi transformate în energie fără prea multă cheltuială, dăm dovadă că nu știm să ne gospodărim utilizând păcura atât de căutată astăzi, ori lemnul ce poate fi valorizat în atâtea alte domenii.

Conducătorii economiei naționale au datoria să studieze problema fără întârziere, să armonizeze interesele invocate de administrațiile comunale cu cele ale societății exploatatoare, înlăturând motivele de temporizare și impunând începerea unei activități practice pentru distribuirea și utilizarea gazului metan.

Am pierdut prea mult timp cu discuții contradictorii, memorii și obiecțiuni. Pentru că e vorba de o sursă de energie întrebuințabilă în zeci de domenii, cei în drept trebue să facă dovada că au în sistemul de rezolvire aceeaș însușire: energia.

CONTINUITATE

D. consilier regal Gh. Tătărescu, președintele consiliului de miniștri, a sintetizat într'o scurtă formulă felul cum trebue privită reconstituirea cabinetului: „Nici guvern nou, nici program nou".

Intr'adevăr, cea mai mare parte dintre miniștrii fostului guvern, se găsesc în acelaș loc de răspundere în guvernul de azi.

In ce privește politica externă, d. prim ministru a ținut să precizeze că România va continua politica de pace, de independență și de apărare pe care a afirmat-o în atâtea rânduri.

Cea mai strictă neutralitate va fi observată în toate împrejurările, întărind legăturile cu aliații noștri din Înțelegea Balcanică și dezvoltând relațiile normale pe care le avem cu toate popoarele.

Acestea rămân obiectivele permanente ale politicii noastre, a precizat d. Tătărescu.

Guvernul va veghea ca țara noastră să-și poată împlini menirea, nelăsându-se atrasă în vârtejul unor interese care nu sunt ale ei, și, această politică pacinică de veghe ne-a determinat și ne determină să desăvârșim pregătirea noastră tehnică, să înzestrăm oștirea cu toate cele necesare, în care scop sacrificiile unanime ale tuturora au dovedit încă odată strânsa solidaritate națională pe care statul se poate bizui.

Ca o subliniere a acestei solidarități, d. prim-ministru Tătărescu a anunțat că, pe planul intern, va urmări mai departe țelurile politicei de destindere și de împăciuire.

Tot în domeniul intern, una din cele mai de seamă preocupări, e cea privitoare la economia generală a țării cu toate ramificațiile ei. Urmările războiului, greutățile ivite în calea normală a schimburilor cu străinătatea, dificultatea procurării materiilor prime necesare industriilor, sunt cauzele firești ale urcării prețurilor și deci ale scumpirii costului vieții.

La aceste cauze se mai adaogă specula ilicită căreia trebue să i se pună frâu, iar „noile organe și noile norme de conducere și de reglementare a întregei noastre economii" — menționate în declarațiile d-lui prim-ministru — vor avea în vedere toate laturile problemei ce interesează și statul și massele populare.

In această epocă de îngrijorare generală, unitatea sufletească cea mai desăvârșită, trebue să domnească. Interesele țării, trec înaintea tuturor celorlalte considerente și de acest imperativ trebue să țină seama și conducătorii și condușii.

De înțelepciunea conducătorilor și de disciplina condușilor, depind: propășirea țării, viitorul neamului, integritatea hotarelor, buna stare a tuturor cetățenilor; înțelepciunea și disciplina ne garantează libertatea, avutul, viața generațiilor de azi ori de mâine; cu ele putem privi cu încredere desfășurarea evenimentelor.

V.

IN CORPUL ZIARULUI:

— Regina Wilhelmina a Olandei împreună cu Principesa Iuliana și Principele Bernhard au sosit la Londra.

Cum va duce Marea Britanie războiul.
— Declarațiile d-lui Churchill —

Aliații nu vor interveni în Indiile olandeze.

TENSIUNEA DIN MAREA MEDITERANĂ

La începutul războiului european, Italia a adoptat poziția de nebeligerantă, confirmată în Decembrie 1939 de Marele Consiliu Fascist ca și de Contele Ciano în discursul rostit la 15 Decembrie 1939 în fața Camerei fasciilor și corporațiilor.

Această atitudine nu trebuia interpretată ca o politică de neutralitate sau de pasivitate. Ea constituia o politică de libertate de acțiune, menită să îngăduie adaptarea la situația internațională creată de desfășurarea raporturilor diplomatice ale Italiei și a evenimentelor militare dintre beligeranți.

Baza politicii italiene rămânea pactul de alianță italo-german din Mai 1939. Lucrul a fost în mod constant afirmat la Roma, în cursul ultimelor opt luni.

Raporturile cu Puterile occidentale și cu Statele balcanice rămâneau în vechiul lor cadru, în primele luni după izbucnirea conflictului european. Acordul din 16 Aprilie 1938 pentru menținerea Statului quo în Mediterana, care fusese consacrat de o vizită la Roma a d-lui Chamberlain și pe care în primăvara lui 1939 nu-l șguduise ocuparea Albaniei, părea să constituie până în ultimele luni norma relațiilor italo-engleze. Interzicerea transporturilor de cărbuni germani în Italia la începutul anului în curs a dat prilejul primei neînțelegeri serioase în relațiile italo-britanice.

Legăturile dintre Franța și Italia păreau și ele că au intrat pe o linie normală, după denunțarea acordurilor de la Roma și după încordarea gravă, care în primăvara lui 1939 caracterizase relațiile diplomatice ale celor două țări. De la izbucnirea războiului european nici un fapt excepțional nu turburase raporturile franco-italiene.

Mediterana părea destinată să rămână o zonă europeană liniștită. Acordurile provizorii ale Angliei și Franței cu Turcia în Mai și Iunie 1939 provocase o nemulțumire destul de vie la Roma. După izbucnirea conflictului european, încheierea pactului de la Ankara, în Octombrie trecut, nu dăduse însă prilejul unei reacțiuni deosebite din partea diplomației sau presei italiene.

Față de țările balcanice, diplomația italiană adoptase o atitudine înțelegătoare și multe priviri se îndreptau spre Roma în speranța unei politici de menținere a statului quo politic și social în Sud-estul european. Retragerea trupelor italiene și grecești de pe frontiera Albaniei; aniversarea de trei ani a pactului de la Belgrad, comemorat cu cordialitate, la Roma ca și în capitala Iugoslaviei, dedeau, între altele, dovada concretă a acestei politici de destindere.

După întâlnirea dela Brenner, care corespundea cu sfârșitul anchetei d-lui Sumner Welles în Eupora, s'a produs însă o schimbare invederată în orientarea politicii romane. Fără ca poziția oficială de nebeligerantă a Italiei să sufere vreo schimbare, sprijinul politic și de presă al Italiei față de Reich a devenit mai activ și mai puternic. Moderată în aprecierea păcii dela Moscova, care punea capăt războiului ruso-finlandez, presa italiană adopta o atitudine în întregime favorabilă acțiunii militare germane în Norvegia, ale cărei rezultate corespundeau de altfel în bună parte prevederilor ei.

Intărirea forțelor navale anglo-franceze în Mediterană — ca epilog al campaniei din Norvegia — înăspria și mai mult raporturile dintre Italia și Aliați. Nu se poate ști exact în ce măsură situația din Mediterană a putut influența pe cea din marea Nordului sau acțiunea din marea Nordului a putut determina creșterea încordării în Mediterană, unde de curând au intrat în serviciu două puternice unități cuirasate italiene de 35.000 de tone, Littorio și Vittorio Veneto și unde au loc în prezent manevre navale de lungă durată ale flotei italiene.

Schimbarea de atitudine a politicii italiene a luat o formă concretă în urma mai multor manifestații oficiale: raportul ministrului Pietromarchi și declarațiile ministrului Culturii Populare d. Pavolini către ziariști despre efectele controlului naval al Aliaților asupra intereselor Italiei, precum și expunerea amiralului Cavagnari, Subsecretarul de Stat al marinei, asupra intereselor mediterane ale Italiei ale urmărilor controlului aliat și ale pregătirilor navale italiene. Aceste manifestări corespund cu începerea acțiunii militare germane în Olanda și Belgia, primită și ea favorabil de presa italiană.

O notă oficioasă franceză răspunde criticilor aduse în Italia condițiunilor în care se face controlul naval aliat, arătând că aliații n'au căutat să facă din blocadă un instrument de dominație comer-

(Continuare în pag. 2-a)

OPERAȚIILE IN CURS
DIN OLANDA ȘI BELGIA

Acțiunile ofensive germane pe liniile Issel și Anvers-Longwy. Apariția „parașutiștilor"

In actuala fază a operațiilor militare și aeriene din Olanda și Belgia se pot desprinde — după cele anunțate prin comunicatele oficiale ale beligeranților — următoarele fapte:

In Olanda de nord, trupele germane au ocupat provincia Groningen dintre frontiera de est a acestei țări și coasta orientală a lacului Zuiderzee, care n'a avut niciun dispozitiv de apărare, fiind o regiune acoperită de mlaștini, turbe și de o rețea de canale.

De-alungul căei de apă fortificată Issel, între vest de Arnhem și vărsarea Issel-ului în lacul Zuiderzee, s'a angajat de două zile o bătălie. O coloană germană a reușit să străpungă această linie într'un sector și ea caută să forțeze trecerea spre vest în direcția Awersfort.

Mai la sud, între Hesselt și orașul Maastrich, ocupat acum trei zile de germani, — o acțiune ofensivă este în curs, care interesează dispozitivul de apărare belgian dela nord-est, constituit de canalul Albert.

Acest canal, între Anvers și Visé (Liège), lung de 125 km., a fost organizat defensiv cu scopul de a opune un obstacol puternic unei ofensive inamice dela nord și est. Ofensiva germană din această parte a avut ca obiectiv întoarcerea fortificațiilor din jurul Liège-ului. O coloană germană a trecut canalul Albert într'un punct iar în celelalte părți trupele olandeze opun rezistență.

O altă acțiune ofensivă germană a avut ca obiectiv Liège-ul, care constitue cheia strategică a întregului dispozitiv de apărare belgian, Anvers-Longwy.

După comunicatul oficial german, câteva forturi au căzut și trupele germane au ocupat Liège-ul. Căderea Liège-ului va determina retragerea trupelor belgiene pe a doua linie de apărare.

Mai la sud, în regiunea Ardennes, forțele belgiene cooperează cu cele franceze.

Aceasta e o regiune cu obstacole naturale: păduri, mlaștini, cursuri de apă și numeroase defileuri. Probabil că o a doua bătălie se va angaja de franco-anglo-belgieni în partea centrală a Belgiei.

Comunicatul german a anunțat și ocuparea ducatului Luxemburg.

Prezintă un deosebit interes de ordin militar acțiunea desfășurată de germani în Olanda și în Belgia prin detașamentele transportate cu avioanele și prin echipe de parașutiști în diferite regiuni și centre din interiorul acestor țări.

D. Van Kleffens, ministrul afacerilor străine al Olandei, a declarat că parașutiștii germani au coborît după începerea ostilităților „în cerc" în jurului orașului Haga, ca și în alte puncte.

In Belgia, de-asemenea, au aterizat în spatele unor unități militare belgiene, parașutiști germani, precum și în câteva cartiere mărginașe ale orașului Bruxelles.

O parte din aceste elemente a fost nimicită dar, altă parte a putut să îndeplinească misiunile ce li s'au încredințat. Guvernul francez a anunțat că oarece armatele germane s'au folosit în cursul operațiilor din Belgia și Olanda de parașutiști, adeseori îmbrăcați în uniforme olandeze, belgiene, sau civile, în cazul când asemenea elemente vor fi capturate pe teritor francez și nu vor purta uniforme germane recunoscute, ele nu vor putea beneficia de tratamentul cuvenit prizonierilor militari.

Din Berlin s'a anunțat că parașutiștii fac parte din armata regulată, poartă uniform.

(Continuare în pag. 2-a)

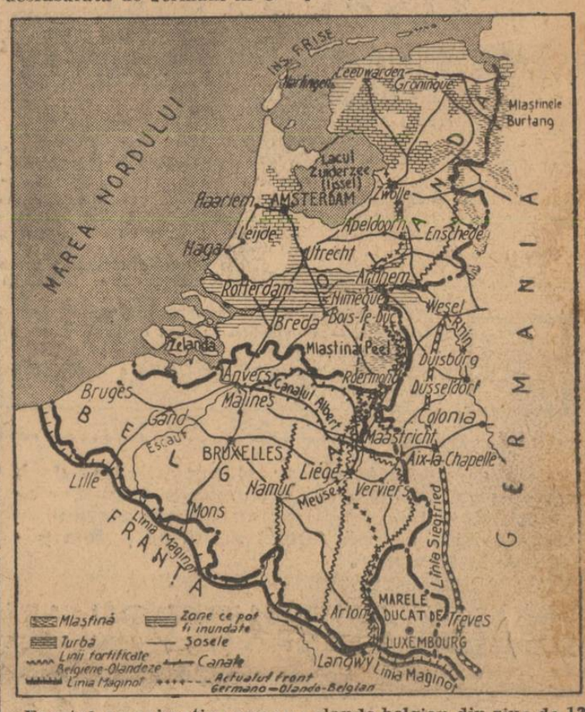

Frontul aproximativ germano-olando-belgian din ziua de 13 Mai c.

IMPRESIA LA PARIS
ASUPRA PRIMELOR ZILE DE LUPTĂ

Uriașă bătălie de tancuri.—Increderea francezilor in unitățile lor motorizate.—2000 de tancuri in luptă.—Grosul trupelor n'a fost incă angajat din nicio parte. — Atitudinea presei americane produce mare satisfacție la Paris

Prin telefon dela corespondentul nostru din Paris

Paris, 13. — Opinia publică urmărește aci cu deosebit interes dar cu calm principalele faze ale bătăliei care se întinde acum din munții Vosgi până în Marea Nordului.

In Olanda, trupele germane pătrunzând în parte dincolo de râurile Iselle și Meusa, trupele frontierei olandeze se retrag către cea de a doua linie a apelor care protejează spațiul Roterdam-Haga și Amsterdam-Utrecht care formează sistemul defensiv olandez.

Dar, după cât se pare, înaintarea germanilor se face foarte încet.

In interiorul Olandei, acțiunea armatei ajutată de populația civilă continuă cu succes deplin în ce privește curățirea țărei de parașutiștii germani. Ei sunt capturați sau nimiciți cu toate că sunt fie în uniforme engleze sau olandeze fie deghizați în preoți și chiar în femei.

In Belgia bătaia se dă în două regiuni:

La nord de Meusa, în regiunea Maastricht-St. Trond se știe că germanii au reușit să treacă peste canalul Albert deoarece ofițerul însărcinat de a arunca în aer podurile a fost omorît de o bombă. Dar faptul că al doilea pod a fost în urmă aruncat în aer și că astfel germanii nu mai au decât un singur pod pentru trecerea trupelor motorizate a slăbit acțiunea lor. Atacurile germane sunt foarte violente dar aviația aliată și detașamentele motorizate franceze au reunit contraatacurile lor la sud-est de Tirrlemont cauzând pierderi considerabile trupelor germane.

In aceste regiuni se poate spune că se dă o bătălie uriașă de tancuri contra tancuri. Sunt peste 2000 de tancuri angajate în această luptă care e într'adevăr fără precedent.

A doua ofensivă este la sud de Meusa în munții Ardeni. Bătălia e în curs.

Pe frontul Lorenei cu toată violența preparată de artilerie atacul german nu a fost dat cu aceeași tărie ca între Forbach și Sarre.

In ansamblul luptelor, după informațiuni din sursă excelentă ce le-am obținut astă seară, nu este vorba până acum decât de lupte de întârziere pe care le dau aliații și care urmăresc ca trupele lor să se poată instala pe o solidă linie de rezistență.

Aliații își transportă trupele cu mare rapiditate. Se subliniază că deocamdată nu au fost angajate nici dintr'o parte nici de cealaltă decât unități importante de avantgardă, grosul trupelor neintrând încă în acțiune.

In tot cazul, la Paris se urmărește cu multă seninătate desfășurarea luptelor.

Primele lupte au dovedit că aviația aliată luptă cu multă eficacitate contra aviației germane.

Deasemenea aceste prime lupte au dovedit excelenta calitate a materialului francez motorizat precum și a oamenilor cari luptă în aceste unități.

Desigur toată lumea se așteaptă aci la o alternanță de succese și de insuccese, dar nimeni, absolut nimeni nu se îndoește de victoria finală.

*

Se subliniază atitudinea întregei prese americane, chiar

(Continuare în pag. 2-a)

MERSUL RĂZBOIULUI

Bătăliă mari se anunță de pe toate fronturile din apus. Pe pământ, în aer și pe apă forțele beligerante se încleștează tot mai mult într'o luptă pe viață și pe moarte.

Din Berlin se anunță că trupele germane din Olanda au ocupat în întregime provincia Groningen, iar trupele care operează în Belgia au ocupat Liège.

Presiunea germană se accentuiază. Trupe franceze sosesc continuu în Belgia, fiind pretutindeni aclamate de populație.

Incep atacurile și pe linia Maginot.

Pierderile aviației beligeranților sunt în fiecare zi considerabile.

Fruntaș rexist împușcat

Paris, 13 (Rador). — *Corespondentul Agenției Stefani află că unul din șefii mișcării rexiste belgiene, Kerres, a fost împușcat de o sentinelă pe când încerca să se apropie de o cazarmă.*

GERMANIA PROTESTEAZĂ
CONTRA MĂSURII ALIAȚILOR CA PARAȘUTIȘTII SĂ FIE TRATAȚI FRANCTIRORI
CE REPRESALII ANUNȚĂ REICHUL

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 13. — Deoarece atât comunicările din sursă germană, cât și cele din tabăra adversă asupra rezultatului ofensivei germane în Belgia și Olanda sunt lipsite de amploare și deoarece nu se poate pune bază de cât pe comunicatele oficiale, încordarea opiniei publice crește pe zi ce trece.

In schimb, cercurile neutre observatoare din Berlin comentează polemica intervenită pe chestia parașutiștilor germani.

Aliații susțin că aceste trupe speciale germane au apărut pe teritoriul străin fără să poarte uniforme sau chiar purtând uniforme ale armatelor adverse.

Aceste afirmări sunt combătute de germani, răspunzându-se că uniforma parașutiștilor este poate neobișnuită, însă totuș caracteristică din cauza misiunii speciale a acestei categorii de trupe.

Din cauza aceasta, hotărirea primului ministru al Franței, ca parașutiștii germani să nu fie considerați trupe regulate ci ca franctirori și în consecință executați, a provocat o intervenție oficială germană pe lângă aliați. Ministerul afacerilor străine al Reichului, prin mijlocirea puterilor care reprezintă în Germania interesele Belgiei, Franței, Angliei și Olandei, a transmis azi la prânz acestor guverne o notă în care protestează contra hotăririi d-lui Reynaud ca parașutiștii germani să nu fie considerați ca trupe regulate, anunțând „cele mai severe măsuri de represalii" în cazul când aceștia vor fi tratați ca franctirori și executați.

Textul exact al acestei note nu a fost publicat încă, și anume cu motivarea că se așteaptă comunicarea ei guvernelor aliate.

După cât se spune, natura represaliilor germane nu este încă precizată. Din comunicatul înaltului comandament german reese totuș că nota conține atacuri împotriva persoanei d-lui Reynaud și precizează că pentru fiecare parașutist german executat vor fi impușcați 10 prizonieri francezi.

Cercurile germane autorizate anunță deasemenea că nu s'a hotărît încă dacă și cazurile în care parașutiștii germani vor fi atacați de populația civilă vor atrage represaliile anunțate. Se poate spune însă că în asemenea cazuri vor fi tratați conform dreptului internațional, iar civilii în cauză vor fi considerați ca franctirori, aplicându-li-se sancțiunile respective.

MEMBRII AMBASADEI BELGIENE DIN BERLIN AU PĂRĂSIT TERITORIUL REICHULUI

Berlin, 13. — Membrii ambasadei belgiene din Berlin și reprezentanții presei belgiene de aci au fost conduși la granița elvețiană, pe care urmează s-o treacă, imediat ce personalul ambasadei germane din Bruxelles va fi trecut și el în Germania, ceeace se pare că s'a și întâmplat.

Membrii legației olandeze sunt încă reținuți în capitala Reichului, deoarece n'au parvenit încă până acum știri precise asupra situației personalului legației germane din Haga.

IDEALUL GENERAȚIEI DE AZI

de N. IONESCU-SISEȘTI
prof. la facultatea de Medicină.

Generația de la 1848 a vibrat în idealul independentii naționale, pe care l'a servit cu o înălțime de sentiment patriotic mergător până la jertfa liber consimțită.

Generația dinainte de 1914 a crescut în cultul României întregite. Schimbul de cărți și de reviste între țara liberă și provinciile subjugate îmbrăca pe vremea aceia forma unei comunicări pioase. Vizitele peste Carpați erau pelerinagii naționale. Cei ce pătimeau pentru neam erau venerați ca niște mucenici.

Care-i idealul generației noastre?

Căci este datoria intelectualilor acestei țări să dea un conținut psihic formei sociale în care se organizează România de astăzi. Una din cauzele continuei crize a tineretului din ultimii 20 de ani, stă în faptul că el nu-și putuse făuri un ideal care să-i călăuzească elanurile și să-i absoarbă capacitatea de creație.

Sunt oameni gata să răspundă: „Idealul generației noastre, ca și al celor ce vor veni, este să păstreze România întregită".

Mediocră gândire despre lucrurile omenești. Psihologie nulă. Pentrucă idealul nu-i o formulă statică. Ci prin esență o formulă dinamică, generatoare fără încetare de creație.

Numai cu prețul acesta idealul se menține și înviorează un popor. Altminteri idealul e înlocuit cu alt ideal, sau poporul degenerează și piere.

Alții vor zice: „Vorbești de ideal când probleme de existență bat la poarta conștiinței popoarelor? Este inoportun".

Slabi istorici aceștia. Niciodată problema unui ideal nu-i mai oportună pentru popoare decât în perioade de criză. Criza însăși nu-i decât o zvârcolire după un nou ideal. Găsirea acestuia, calitatea lui și servirea lui cu religiozitate sunt în împrejurări turburi garanții de salvare.

Ce țel poate încălzi azi poporul românesc? Căci idealul e o concepție susținută de un sentiment. Sau o pornire afectivă luminată de o ideologie.

Să scrutăm adâncurile sufletului românesc și să vedem de ce creațiuni este el capabil.

Este el în stare, de exemplu, să dea un neam de mari comercianți, cum au fost odinioară Fenicienii, Venețienii?

Răspunsul e negativ fără zăbavă. N'avem acest talent înscris în celulele noastre nervoase. Viața economică contimporană e martoră că nu posedăm decât antipodul acestei virtuți N'avem de altfel nici situația geografică care să favorizeze o desvoltare întinsă pe planul comercial.

Putem noi năzui să ajungem o țară de mare creație industrială?

Analiza nu ne îngădue să fi-

(Continuare în pag. 2-a)

IN OLANDA

Soldați olandezi în drum spre front